

Урмісь, гитаїте, І гужоту наураїтєсь, І свого не цураїтєсь. / П. Шевченко /

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

№ 35-36 (763-764)
Вересень
2015 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

Видається
з грудня
1993 року

НОВІ РЕКОРДИ УКРАЇНИ ВСТАНОВЛЕНО НА ДНІПРОПЕТРОВЩИНІ

НАЙДОВШИЙ ВИШИТИЙ РУШНИК

Рушник завдовжки 51 метр, вишитий стрічками та прикрашений аплікацією із декоративних квітів, створено за активної участі ПТНЗ Дніпропетровська та всіх учасників виставки з нагоди Дня міста. Він став символом єдності влади, бізнесу і громади.

Стор. 4 →

НАЙБІЛЬША БУЛАВА З ТІСТА

Найбільшу в Україні булавку з тіста створили учні Західно-Дніпровського профтехучилища. Завдовжки їстівна булава-рекордсмен – 2,17 метрів. У Книзі рекордів України її зафіксовано як найбільший гастрономічний виріб.

Велетенську булавку виставили на огляд містянам у Жовтоводському парку Слави.

«Свій задум ми втілили до 120-ї річниці заснування селища Жовта Річка, з якого почалося наше місто. Відомо, що Жовті Води – це козацьке місто. І чи не булава найкраще символізує мужність і відвагу козаків?», – зазначив директор училища Віктор Циган.

Над створенням булави учні та педагоги Західно-Дніпровського ПТУ працювали майже цілий день. Для виготовлення унікального виробу використали 8 кг борошна, 1,5 кг цукру, 50 яєць, 3 л молока, півкіло дріжджів, а також 1,2 кг вершкового масла і маргарину, 250 г олії та 10 г ваніліну. Шматочки смаколика роздали всім учням училища.

Величезна булава стала третім Всеукраїнським досягненням навчального закладу. У 2013 році представники ЗДПТУ потрапили до Книги рекордів України як творці найбільшого шніцелю завбільшки у 2 м 10 см. У травні 2015 року молодь училища насмажила рекордні 4518 картопляних дерунів.

Наступний гастрономічний рекорд планують створити вже цієї осені.

За матеріалами департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації

НАЙБІЛЬШИЙ РОЗПИСНИЙ РОГАЧ

Учні та майстри Петриківського професійно-технічного училища № 79 розмалювали «петриківкою» п'ятиметровий рогач. Розміри виробу, який на замовлення училища виготовили соціальні партнери, вражають: завдовжки – 5 метрів 17 сантиметрів, діаметр кованої частини – понад 67 см, діаметр рогачилни – 63 мм.

Рекорд (найдовший в Україні рогач, оздоблений Петриківським розписом) зафіксував представник Національного реєстру рекордів України. Відтепер училище має унікальне свідоцтво.

Цей вражаючий витвір мистецтва автори презентували на щорічному фестивалі-ярмарку «Петриківський дивовіт», де учні та майстри училища провели майстер-класи для відвідувачів свята.

СЕРЕД КРАЩИХ В УКРАЇНІ – ЮНІ АГРАРІЇ ТА ФЛОРИСТИ

У Всеукраїнському зльоті юних аграріїв, що відбувся 8-10 вересня в Одесі, взяли участь представники 15 областей України. Шкільна виробнича бригада «Урожай» у складі вихованців Центру еколого-натуралістичної творчості Дніпропетровського району, учнів Горняківської СЗШ, виборола II місце.

Школярі Дніпропетровщини у виставці «Щедрість рідної землі» представили різні овочі, вирощені власноруч за інноваційними технологіями, консервацію та чимало іншого.

Микола Перістий порівняв урожайність різних сортів капусти та визначив найкращий. За наукові здобутки він отримав диплом I ступеня.

У фінальному етапі Всеукраїнського конкурсу з флористики та фотодизайну «Країна Юннатія», що відбувся 15-17 вересня на базі НЕНЦ, взяли участь команди з 18 областей України, які змагалися у двох номінаціях: «Квіткові килими» та «Флористична архітектура».

Вихованки Центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді Дніпропетровського району, одинадцятикласниці Підгородненської СЗШ № 3, посіли III місце у номінації «Квіткові килими». Дівчата створили квіткову карту України з колосків пшениці і жита, квітів соняшника, чорнобривців, троянд та інших рослин і назвали роботу «Хай метеликом барвистим рух юнацький розквіта».

Вихованки Станції юних техніків Жовтневого району Кривого Рогу, учениці СЗШ № 111, підготували композицію «Досліджуємо рідний край». На ній зобразили хлопчика й дівчинку, які вивчають природу, сонце із жовтого деревину, райдугу з квітів, тварин з бруньок верби, метеликів з листя ясеню, птахів з берези.

Команда ОЕНЦДУМ зобразила «Дерево життя», використавши вугілля, спилю дерев, різноманітні квіти та гілочки. Обидві команди отримали дипломи за перемогу в номінації «Вивчаємо та оберігаємо рідний край».

НОВИНИ РЕГІОНУ

1 вересня у всіх навчальних закладах Дніпропетровщини відбулося свято «День знань» за участю органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, представників громадських організацій та батьків. Тематика Першого уроку відповідала принципам Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді на 2015-2019 рр. Конкретну тему уроку навчальні заклади вперше визначали самостійно.

1-4 вересня до 70-ї річниці завершення Другої світової війни відбулися урочисті та інформаційно-просвітницькі заходи під гаслом «1939-1945. Пам'ятаємо! Перемагаємо!», екскурсії до історико-краєзнавчих музеїв, Діорам «Битва за Дніпро». До урочистостей було залучено майже 300 тисяч учнів і студентів, 218 ветеранів війни, 433 учасники антитерористичної операції; впорядковано понад 700 меморіальних об'єктів, присвячених вшануванню жертв Другої світової війни, із них 337 – на території мікрорайонів навчальних закладів.

8 вересня 50 учнів-переселенців, які мешкають у Дніпропетровську та Дніпродзержинську, взяли участь в он-лайн конференції в рамках міжнародного проекту Всесвітньої організації скаутів «Скауті для України». Захід відбувся під егідою обласної дитячої громадської організації «Асоціація Дніпропетровських скаутів» «СКІФ».

11 вересня до Дня пам'яті жертв фашизму (що відзначається у другу неділю вересня) відбулися засідання дискусійних клубів, «вогники пам'яті» «Зустріч поколінь» і «Героям України – вічна пам'ять»; перегляди художніх і документальних фільмів, що відтворюють події Другої світової війни; огляди бібліотечних виставок, експозицій у музеях, музейних кімнатах, куточках бойової слави закладів освіти «Нескорені месники», «Велич народного подвигу» тощо.

14-15 вересня – семінар-тренінг «Мінімальні стандарти захисту дітей при наданні гуманітарної допомоги».

15 вересня відкрито нову інтерактивну навчальну аудиторію в Нікопольському центрі професійної освіти, що дасть змогу набути практичні навички під час навчання та сприятиме працевлаштуванню майбутніх вальцювальників. Аудиторія обладнана за підтримки трубного заводу «Centravis».

17 вересня – підсумкова конференція «Прогнозування впливу реформ у галузі професійно-технічної освіти» проекту PRIME Європейського фонду освіти. Експерти ЄФО відвідали Дніпропетровщину та вивчили стан справ у професійно-технічних навчальних закладах, технікумах і коледжах.

21-22 вересня під час єдиної історико-патріотичної години до Дня партизанської слави йшлося про значення підпільно-партизанського руху на Дніпропетровщині та в Україні, організацію роботи тилу для забезпечення перемоги у II Світовій війні. На «вогники пам'яті» запросили ветеранів війни, учасників бойових дій на території інших держав, антитерористичної операції.

21 вересня до Міжнародного дня миру відбулися флешмоб «Голуб миру», шкільні майстер-класи з виготовлення об'ємних голубів, уроки миру «Голосуємо за МИР!», «Над світом мир, як арка золота...», перегляд документальної стрічки «Щаслива планета» тощо.

23-24 вересня психологи та соціальні педагоги загальноосвітніх навчальних закладів Дніпропетровська, Дніпродзержинська та Павлограда взяли участь у тренінгу-презентації в рамках проекту «Допомога населенню, що потерпіло від конфлікту на південному сході України». Заходи проводило представництво Данської Ради у справах біженців в Україні.

23-27 вересня на базі департаменту освіти і науки облдержадміністрації спільно з Дніпропетровською організацією Європейської асоціації студентів-правників «ELSA» проведено інтенсивний курс навчання з корпоративного права «Law Campus: Corporate Law».

26-30 вересня у рамках проекту ЮНІСЕФ-НаУКМА «Комплексна психосоціальна підтримка дітей, підлітків і сімей, що постраждали внаслідок військового конфлікту в Україні» педагогічні працівники навчальних закладів області взяли участь у тренінгу з надання психосоціальної підтримки дітям.

29 вересня до Дня пам'яті жертв Бабиного Яру у бібліотеках закладів освіти організовано виставки, експозиції художньої та документальної літератури, присвяченої трагедії.

Олексій ПОЛТОРАЦКИЙ,
директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації

Для участі у Фестивалі надійшло 326 робіт із 21 області України, а також із Білорусії, Грузії, Казахстану, Литви, Польщі та Росії.

Діяльність новоствореної Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України презентувала начальник відділу дослідження підготовки вчителів Світлана Кириленко, яка закликала освітян активно долучатися до інноваційного творення освітньої галузі.

Працювали: наукова студія Івана Беха, дійсного члена Національної академії педагогічних наук України, доктора психологічних наук, директора Інституту проблем виховання НАПНУ над темою «Настанови як наукові орієнтири долучення вихованця до духовності», а також майстер-класи.

Відбулася автобусна екскурсія до Шевченківського національного заповідника та музею Т.Г. Шевченка у Каневі.

Переможцями фестивалю стали 88 учасників, які представили результати досліджень сучасного змісту освіти, авторські методики, технології, інноваційні методи та форми роботи, моделі навчального та виховного процесів, управлінської діяльності у номінаціях: «Інновації у галузі дошкільної освіти», «Інновації в організації навчально-виховного процесу в загальноосвітньому та позашкільному навчальних закладах», «Інновації в управлінні загальноосвітніми навчальними закладами», «Інновації у неперервному розвитку професійної компетентності педагогічного працівника».

Новій Дніпропетровщині
Новий стандарт освіти Світу

17-18 вересня за організаційного сприяння Інституту модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України на базі Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників відбувся

VII МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ

Дніпропетровщину гідно представили:

Світлана Володимирівна Бондаренко та Антоніна Іванівна Ілющенко, методисти Васильківського районного методичного кабінету;

Галина Іванівна Боровик, учитель української мови та літератури Вищетарасівської СЗШ Томаківського району;

Ольга Миколаївна Кот, учитель фізики та математики і Тетяна Анатоліївна Михайлова, учитель географії Новокурської СЗШ Широківського району;

Ольга Євгенівна Романовська, заступник директора з навчально-виховної роботи, учитель англійської мови Марганецької СЗШ № 2 з поглибленим вивченням англійської мови з I класу;

Лариса Вікторівна Узлюк, учитель біології спеціалізованої школи з поглибленим вивченням іноземних мов I ступеня – гімназія № 11 Дніпродзержинська.

Найбільше нагород отримали освітяни Синельниково:

Лідія Петрівна Владімірова, директор СЗШ № 2;

Неллі Михайлівна Макаренко, директор та Ірина Анатоліївна Мартинюк, заступник директора з навчально-виховної роботи СЗШ № 5;

Наталія Олександрівна Дицюра, учитель української мови та літератури, Тетяна Григорівна Кліко, учитель хімії та Марина Вікторівна Коваль, учитель географії СЗШ № 3;

Людмила Олександрівна Даниленко, завідувач дошкільного відділення НВК «Загальноосвітня школа І-III ступенів – дошкільний навчальний заклад»;

Людмила Володимирівна Григоренко, завідувач і Любов Іванівна Балала, вихователь-методист ДНЗ (ясла-садок) № 5 «Вербиченька»;

Наталія Степанівна Теренік, вихователь ДНЗ (ясла-садок) № 12 «Журавлик».

Приємно, що інноваційний пошук освітян Дніпропетровщини, пов'язаний з актуальними питаннями навчально-виховної та управлінської діяльності, а також підвищення професійної майстерності, отримав визнання на Всеукраїнському рівні.

Марина ВАТКОВСЬКА,
проректор ДОШППО з наднових систем навчання та комунікацій,
кандидат філософських наук

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ШКОЛА ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ – ОСВІТЯНАМ КРАЇНИ

Вчена рада Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова 2015 року рекомендувала до друку № 1-3 Всеукраїнського науково-практичного журналу «Директор школи, ліцею, гімназії».

Спецвипуск присвячений діяльності дніпропетровської школи філософії освіти та її ролі в українській педагогіці та українському шкільництві.

Чому саме дніпропетровська школа? Що її виокремлює з-поміж інших шкіл аналогічного спрямування? На ці та інші питання – відповіді у часописі.

Ольга ВИГОВСЬКА, головний і науковий редактор видання, доцент, кандидат педагогічних наук пояснює:

– Освіта в нашій країні майже чверть століття постійно перебуває у стані реформування, що свідчить про невизначеність як її засад, так і перевірених стратегій. За таких обставин саме філософія як наукова галузь може бути їй у пригоді, як порадиця і помічниця.

Ми звернулися до Дніпропетровського обласного інституту педагогічної освіти з двох причин: по-перше, саме у Дніпропетровську була започаткована філософія освіти як галузь знань в Україні (тут ректор ДОШППО М.І. Романенко підготував і захистив першу в Україні докторську дисертацію з філософії освіти за процедурою разового захисту, що сприяло упродовженню цієї спеціальності як самостійної сфери досліджень). А по-друге, тут існує потужна наукова школа філософії освіти, спрямована на педагогів-практиків, які активно здійснюють дослідницько-експериментальну роботу. Саме орієнтацією дніпропетровська школа філософії освіти вирізняється від інших філософсько-освітніх центрів (Київ, Харків, Одеса).

Ректор ДОШППО Михайло РОМАНЕНКО додає: «У нас сформовано унікальний досвід поєднання теоретико-методологічних досліджень у царині філософії освіти з діяльністю широкою мережі експериментальних освітніх закладів. Наслідком цього є комплексна (і теоретичні дослідження, і практичне втілення) розробка низки найактуальніших освітніх проблем: медіа-освітнього простору, формування здорового способу життя, маркетингової

переорієнтації управління освітою, духовного визначення цілей в освіті тощо.

Важливою є не лише спрямованість філософсько-освітніх досліджень на вирішення практичних проблем, але й створення механізму підготовки фахових науковців з кола найуспішніших педагогів-практиків.

Інтеграція України до європейського культурного простору відкриває шляхи співпраці на рівні освітніх установ та організацій. Напрями співпраці у нас традиційні – участь у міжнародних конференціях і проєктах, публікація статей у зарубіжних журналах, особисті контакти з зарубіжними науковцями».

На сторінках часопису освітяни нашої області продемонстрували свої здобутки, зокрема: напрацювання у галузі медіа-освіти та створення єдиного інформаційного освітнього простору регіону; дослідження у царині освіти для сталого розвитку у межах загальноєвропейських проєктів цього напрямку; теоретичні дослідження у галузі філософії здоров'я та практичний досвід функціонування мережі шкіл культури здоров'я тощо; запропонували філософсько-освітню розуміння категорії «духовність» і деяких аспектів духовно-морального виховання засобами християнсько-орієнтованих навчальних курсів; довели думку, що сучасне суспільство ставить людину перед потребою постійно самовдосконалюватись.

Своїми напрацюваннями з формування іміджу сучасного навчального закладу поділилися: Світлана Андріївна Гавриш, директор Техніко-економічного ліцею № 61 Дніпропетровська, Народний учитель України, двічі лауреат першої Премії Верховної Ради України в номінації «Директор-новатор», колективи Апостолівського ліцею-інтернату, Томаківської СЗШ № 2 Томаківського району.

Досвід, що сформувався як регіональний, редакційний колектив часопису розширив до всеукраїнських обріїв!

Електронна пошта редакції: director@oldbank.com

Адреса редакції: 03037, м. Київ, вул. Освіти, 6, к. 12. Сайт: <http://director-ua.info>, <http://director.npu.edu.ua>

Авторські статті передплатників журналу готуються до друку та розміщуються у науковому фаховому виданні безоплатно.

Наш кор.

До Міжнародного дня туризму, що відзначається 27 вересня, Всеукраїнського дня усиновлення та Дня святих Віри, Надії, Любові і матері їхньої Софії (30 вересня) у Дніпропетровському дитячо-юнацькому центрі міжнародного співробітництва «Колобок» відбулося спортивно-туристичне свято

«НАДІЯ, ЛЮБОВ І ВІРА»

До «Колобка» з'їхалися 170 дітей та їхніх батьків із 17 дитячих будинків сімейного типу області. Аніматори, одягнені в костюми колобоків і дівчаток-ляльок, проводили екскурсії територією центру. Під музику естрадно-духового оркестру дітей і дорослих розважали естафетами, спортивним орієнтуванням, іграми та конкурсами. «Родзинкою» стало сходження на скеледромі.

Відкрив свято радник керівника області Гліб Пригунов: «Голова облдержадміністрації Валентин Резніченко визначив амбітне завдання – зробити все, щоб таке поняття, як «інтернат» зникло з

лексикону мешканців області. Всі діти мають виховуватися в сім'ях і дитячих будинках сімейного типу. Ми хочемо бути для таких сімей друзями та партнерами».

Начальник служби у справах дітей Дніпропетровської ОДА Віктор Візир акцентував на тому, що віра, надія, любов – чесноти, притаманні сім'ям, які виховують сиріт.

Будьмо першими, будьмо кращими!

В Обухівському лісі під смт Кіровське відбулися чотириденні «Великі скаутські змагання».

Сім'ї з усієї Дніпропетровщини (понад 70 мешканців області) вчилися здоровому, активному та патріотичному способу життя, вмінню діяти в команді.

Діти разом з батьками проходили своєрідну «школу виживання»: вчилися збирати аптечку, облаштувати табір, готувати місце для вогнища і розпалювати багаття, орієнтуватися у місті та лісі. А ще – долати перешкоди і переправлялися через болота. Вечорами – творча програма: учасники співали біля багаття і навіть робили театральні постановки.

«Величезне спасибі Дніпропетровській облдержадміністрації. Вперше за багато років змагання відбулися офіційно на обласному рівні. Всі питання були узгоджені з медиками і лісниками. Усі почувалися у безпеці. Коли ми приїхали, дрова і місця для багаття вже були заготовлені», – зазначив представник «Асоціації дніпровських скаутів» «СКІФ» Юрій Галецький.

Кращій родині вручили подарунковий сертифікат на 2000 гривень для купівлі туристичного спорядження. За друге місце – три безкоштовні путівки до Умані. За третє – сертифікат на тисячу гривень. Інші учасники отримали заохочувальні призи: м'ячі, скакалки, сумки та чимало іншого.

НАШІ КРАЯНИ – ЗІРКИ СПОРТУ

Артбол

Артбол вигадали в дитячому таборі «Артек». В цій спортивній грі з м'ячем діти змагалися ще в повоєнні роки. Сучасні хлопці та дівчата отримали таку можливість завдяки Всеукраїнському проекту «#Ти-Лідер: Твори! Вивчай! Перемагай!» Змагання організував Національний олімпійський комітет України. До них долучилося понад мільйон учасників віком від 11 до 14 років із 4 тисяч шкіл країни. Кращою стала команда з Дніпропетровщини.

У Києві у фіналі Всеукраїнського проекту змагалися переможці обласних турів. Протягом тижня 300 хлопців і дівчат виборювали перемогу в олімпійській вікторині, спортивних естафетах і рухливих іграх. Ранкові гімнастики і майстер-класи для дітей проводили уславлені олімпійці, чемпіони світу – гімнастка Наталія Добринська, фехтувальниця Ольга Харлан та ін.

Команди Кам'янської школи Нікопольського району вже не раз ставали переможцями та призерами всеукраїнських і міжнародних змагань. Цього року юні спортсмени випередили всіх суперників і стали чемпіонами в першості з артболу.

Довідка. Артбол – спортивна гра з м'ячем, відбувається на прямокутному полі, поділеному на два рівних сектори. У кожній команді – по 10 учасників. Їхнє завдання – влучити м'ячем у гравців команди суперників. Гра триває до «вибивання» всіх гравців однієї команди з поля. Інший варіант – хто вилучить більше суперників за визначений час.

Футбол

Щорічні Всеукраїнські змагання з футболу «Шкільний кубок» проводяться вже декілька десятиліть.

Хлопці з Дніпропетровської школи № 111 стали кращими на цьогорічному турнірі. Вони перемогли кіровоградських однолітків з рахунком 3:0.

Переможців нагороджували відомі спортсмени, які подарували їм футбольну форму та м'ячі.

Вітрильний спорт

Чемпіонат України з вітрильного спорту серед юнаків і дівчат відбувся у Києві. Змагання об'єднали понад 150 учасників із 10 областей. Дніпропетровщину представляли 11 спортсменів.

Єгор Сомарин і Максим Ремез стали першими у класі «Кадет» – змаганнях серед двомісних вітрильних яхт. Дніпропетровські спортсмени – в трійці лідерів у класі «Лазер Радіал»: друге місце на одномісних вітрильниках здобула Софія Науменко. Ще два «срібла» привезли зі змагань наші земляки Олександр і Владислав Менделенки. В командному заліку Дніпропетровська область посіла V місце.

Легка атлетика

10 золотих, 13 срібних, 4 бронзових медалі завоювали спортсмени Дніпропетровщини на чемпіонаті України з легкої атлетики у Кіровограді. Наша збірна впевнено перемогла в загальнокомандному заліку, випередивши учасників із Київської та Харківської областей.

За перемогу змагалися спортсмени віком до 15 років, загалом – 557 учасників із 23 команд. Дніпропетровську область представляли 76 легкоатлетів, які вибороли 27 нагород різного ʼагунку.

Майданчик радості

У Петропавлівці обладнали сучасний дитячий майданчик.

Відтепер 200 дітлахів селища мають змогу розважатися на гойдалках, з'їжджати з гірки, бавитися у новеньких пісочницях.

Такий подарунок дітям до 50-річчя дитячого садка «Тополька» зробила селищна рада за заощаджені в бюджеті кошти.

«У нашому мікрорайоні майже 200 дітей віком до 6 років. Із них відвідують садочок лише 80. Але ж погуляти і погратися хочеться усім – і малечі, і школярикам-початківцям, і юним мешканцям сусідніх будинків. Тому майданчик саме на часі», – наголосила директор дитячого садка Ірина Українцева.

Основи медичної допомоги має знати кожен!

230 старшокласників Амур-Нижньодніпровського району Дніпропетровська протягом години вчилися рятувати пошкоджені кінцівки і обробляти рани. Саме таким був їхній перший у цьому році урок з долікарської допомоги.

Керівник лікарні № 9 Олена Фінкова повідомила, що такі масові уроки для школярів проводяться у їхньому закладі не вперше. У минулі роки хлопці та дівчата слухали лекції про статеве виховання. Зараз за ініціативи радника голови облдержадміністрації Ольги Горбунця розповідатимуть про першу меддопомогу та правила безпеки. Це необхідно, щоб запобігти нещасним випадкам у разі знаходження вибухонебезпечних предметів.

Заняття проходять жваво, дітям цікаво, вони запитують і активно долучаються до практики. Несподіванкою та головною «родзинкою» занять стала зустріч із волонтерами. Вони показали муляжі «мух», гранат, інших вибухонебезпечних пристроїв і розповіли, як поводитися у разі «зустрічі» з такими знахідками. Волонтер Микола Панін зазначив: «Наше завдання – уникнути жертв і каліцтва від зустрічей із незнайомими пристроями та предметами. Акцентуємо на тому, що у жодному разі не можна їх чіпати. Треба одразу повідомити про знахідку дорослим і зателефонувати на 101 та 102».

Заплановано, що протягом навчального року такі заняття відбудуться у всіх районах області.

Хроніка подій

Професійно-технічна освіта

Вересень

2 – семінар-консультування керівників, інспекторів з кадрів ПТНЗ області (у режимі відеозв'язку).

3 – інструктивно-методичний семінар керівників, заступників директорів з навчально-виховної роботи, інспекторів з харчування та відповідальних за роботу теплових господарств і за протипожежну безпеку (у режимі відеозв'язку).

8 – семінар-консультування для методистів ПТНЗ «Нові підходи до організації методичної роботи на базі методичного кабінету ПТНЗ у 2015-2016 н. р.» (у режимі відеозв'язку).

9 – семінар з питань заповнення (оновлення) в ПТНЗ комп'ютерних програм (баз даних), розроблених в НМЦ ПТО (у режимі відеозв'язку).

10 – семінар організаторів професійної освіти в ПТНЗ І рівня атестації;

– засідання клубу творчого педагога «Вулик», Кривий Ріг.

11 – консультування викладачів курсу «Європейський вибір України» (про новачі навчальної програми 2015-2016 н. р.) та бібліотекарів (щодо участі у проєкті «Ми діти твої, Україно!») (у режимі відеозв'язку);

– урочиста зустріч з активом працівників фізичної культури до Дня працівників фізичної культури та спорту.

16 – семінар-практикум для заступників директорів з виховної роботи, практичних психологів і соціальних педагогів (у режимі відеозв'язку);

– навчально-практичний семінар для заступників директорів з навчально-виховної роботи, Кривий Ріг.

16-17 – участь НМЦ ПТО у міжнародній конференції за проєктом «Прайм», Київ.

17 – навчальний семінар для методистів ПТНЗ «Роль методичної служби в організації навчально-виховного процесу в ПТНЗ», Кривий Ріг.

21 – консультування щодо участі ПТНЗ області в VII Міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті» (у режимі відеозв'язку).

22 – вебінар для викладачів предмета «Захист Вітчизни» (у режимі відеозв'язку).

23 – «круглий стіл» для ПТНЗ І рівня атестації на тему: «Нові форми професійної підготовки слухачів на вимоги сучасного виробництва».

23-24 – участь методистів НМЦ ПТО у тренінг-курсі «Упровадження особистісно-розвиткових технологій навчання у ПТО», Київ.

24 – семінар-практикум відповідальних за освіту дорослих у ПТНЗ області (у режимі відеозв'язку);

– засідання клубу «Лідер» на тему: «Лідерами не народжуються – лідерами стають», Кривий Ріг;

– участь методистів НМЦ ПТО, практичних психологів і соціальних педагогів ПТНЗ області у Дні практичного психолога.

25 – презентація фотоальманаху «Профтехосвіта Дніпропетровщини. Історія та сучасність (фотофакти)».

25-28 – урочистості з нагоди 75-річчя створення державної системи ПТО за участі керівників, ветеранів ПТО, кращих педагогів ПТНЗ.

29 – «круглий стіл» лідерів учнівського самоврядування та класних керівників Нікопольського молодіжного округу.

29.9.2.10 – Тиждень НМЦ ПТО в професійно-технічному училищі № 2.

30 – семінар-тренінг для бібліотечних працівників «Виховання патріотизму та активної громадської позиції учнів ПТНЗ», Кривий Ріг;

– семінар-практикум для педагогічних працівників інформаційних технологій «Використання «марних» технологій в навчально-виховному процесі».

Віктор ВАСИЛИНЕНКО, директор навчально-методичного центру ПТО у Дніпропетровській області

ОСОБЛИВОСТІ НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Щоб мати уявлення про перспективи та особливості нового навчального року в системі ПТО, достатньо ознайомитися з матеріалами підсумкової Колегії Міністерства освіти і науки України, підсумками роботи професійно-технічної освіти області та реальним станом на ринку праці.

На національному рівні визначається подальший розвиток трудового потенціалу держави у європейському напрямку, зростання активності роботодавців у визначенні змісту навчання майбутнього робітника. Профтехосвіта все більше орієнтується на утримання за рахунок місцевих бюджетів, внутрішніх і зовнішніх інвестицій.

Проєкт Закону України «Про професійну освіту» свідчить про подальшу інтеграцію ПТНЗ з вищою школою, а точніше її великим сегментом – ВНЗ І-ІІ рівня акредитації, які за вимогами нового Закону України «Про вищу освіту» не ввійдуть до «вищих».

Це є подальшим втіленням політики глибокого поєднання профтехосвіти з вищою освітою, що розпочалася ще 1988 року.

Цей процес не має визнавати когось із учасників професійного процесу «важливішим», а когось «другорядним», не має бути відходу від виробництва, подальшої «академізації» навчальних закладів.

У новому навчальному році набуває чинності Постанова Кабінету Міністрів України «Про зміни до Положення про професійно-технічний навчальний заклад», Наказ МОН України від 10.07.2015 № 746 «Про внесення змін до Положення про навчально-виробничий процес у ПТНЗ».

Відповідальні завдання визначає Наказ МОН України від 02.04.2015 № 387 «Про порядок замовлення, видачі та обліку документів про професійно-технічну освіту». Відповідно до наказу всі суб'єкти навчання включаються до Єдиної державної електронної бази освіти (ЄДБО), створюється «сито» для уникнення в роботі ПТНЗ різних порушень при формуванні контингенту учнів і слухачів.

Важливою проблемою є скорочення мережі навчальних закладів (їх функціонує 814) та наповнення її контингентом (35 % закладів мають наповнення менше 200 осіб). Проблемою є й зменшення контингенту профтех-

освіти. За два роки держзамовлення скорочено на 25 тисяч осіб.

Слід зазначити, що стан справ у нашій області дещо кращий, ніж в цілому по країні. Малокомплектних закладів на Дніпропетровщині лише 9 % (по Україні – 35 %), тенденції до скорочення обсягів держзамовлення немає.

Пріоритетом МОН України є наближення навчального процесу професійно-технічної освіти до сучасних виробничих технологій. Цьому сприяють центри нових виробничих технологій, що створюються в закладах. В Україні їх 84, в області – 19 (23 % від загальної кількості).

Позитивним чинником діяльності ПТО області є зростання попиту на робітничі професії у випускників 11-х класів.

Для реагування на зазначені виклики **методична служба профтехосвіти Дніпропетровщини визначила пріоритети діяльності у 2015-2016 навчальному році:**

• Методичний супровід процесу децентралізації та реформування професійно-технічної освіти.

• Поєднання зусиль НМЦ ПТО, громадських організацій професійного спрямування, роботодавців та ПТНЗ у створенні на базі навчальних закладів осередків для впровадження до навчального процесу підготовки кваліфікованих робітників за новими виробничими технологіями.

• Формування у педпрацівників ПТНЗ знань і вміння практично застосовувати їх у навчальній діяльності на засадах нових законодавчих і нормативних актів у галузі освіти України.

• Пропагування у педагогічних та учнівських колективах ПТНЗ області європейських цінностей як пріоритету визначення майбутнього нашого суспільства.

• Упровадження в освітянському середовищі базових положень нової Концепції національно-патріотичного виховання дітей і

молоді, затвердженої наказом МОН України від 16.06.2015 № 641.

• Створення умов і визначення форм інтеграції змісту освітніх послуг усіх ланок освіти області.

• Формування свідомості педагогічних працівників щодо оцінювання їхньої роботи за остаточними результатами.

• Системний моніторинг якості професійної освіти.

Навчально-методичний центр ПТО у Дніпропетровській області спрямовує роботу на методичний супровід процесу атестації середньої освіти за новим Положенням, визначає перелік конкретних дій, спрямованих на втілення Концепції національного виховання.

При цьому акцентуватиметься на розвитку козацького руху, музейної роботи, навчання та підвищенні авторитету класного керівника, вихователя як важливих учасників виховного процесу.

Враховуючи побажання педагогічних працівників закладів ПТО області під час опитувань за підсумками минулого навчального року, поширюється практика безпосереднього спілкування методистів з педагогами в закладах, через інтернет-заходи, майстер-класи та видачі за їхніми підсумками сертифікатів.

Зважаючи на проблеми минулого навчального року щодо видачі документів про професійно-технічну освіту, НМЦ ПТО взяв на себе замовлення та видачу документів на підсумковому етапі навчання.

Головне завдання методичної служби в новому навчальному році, який буде перехідним на шляху до нової галузі освіти – професійної освіти, – бути поряд з педагогом, бути в процесі, а не осторонь нього.

Віктор ВАСИЛИНЕНКО, директор навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області, заслужений працівник освіти України

Увічнення пам'яті героя АТО

Веселий, винахідливий, завзятий. Так згадують у стінах Криворізького гірничо-технологічного ліцею свого колишнього вихованця В'ячеслава Отрїшка.

Він закінчив ліцей 1988 року за фахом «Електро-слюсар». В АТО потрапив під час мобілізації, але залишився там і після закінчення її терміну. «Він міг відмовитися, але пішов заради дітей, заради їхнього спокою», – кажуть його друзі.

В'ячеслав загинув у січні 2015 р. під Дебальцевим. У бойову машину, якою він керував, влучив протитанковий реактивний снаряд. Вдома у чоловіка залишилися старенька мати, троє дітей. Один із них – Богдан – пішов дорогою батька, і теж закінчив Криворізький гірничо-технологічний ліцей.

На згадку про героя у навчальному закладі встановили меморіальну дошку, а на закладений біля будівлі Алеї Слави висадили дерева.

ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ СВЯТКУЮТЬ ДЕНЬ МІСТА

12 вересня у Дніпропетровську відзначався День міста. За сприяння міської ради, департаменту промисловості та інвестицій, асоціації промисловців і підприємців, бізнес-центру «Експоцентр Дніпро» професійно-технічні навчальні заклади обласного центру взяли участь у виставці під гаслом «Дніпро формує нову економіку та соціальну відповідальність».

Майстер-класи учнів **Дніпропетровського вищого професійного училища будівництва** з демонстрації прийомів декоративного опорядження, облицювання керамічною плиткою та монтажу металевого каркасу гіпсокартонних конструкцій мали неабиякий успіх у глядачів – кожен мав змогу спробувати себе у професії будівельника.

Учні та педпрацівники **Дніпропетровського регіонального центру професійно-технічної освіти** провели майстер-класи з декоративного оформлення інтер'єрів, оновлення меблів, санітарно-технічних робіт з використанням сучасних матеріалів та обладнання. Всі охочі змогли покуштувати вишукані кондитерські десерти, страви з шоколадного фонтану, отримати подарунки – кулінарні вироби з українською символікою.

Професійно-технічне училище № 6 презентувало виставку декоративних інтер'єрних панно із сучасних оздоблювальних будівельних матеріалів, вироби з масиву дерева, майстер-клас із оздоблення дерев'яних поверхонь.

Найпопулярнішим був майстер-клас з виготовлення картки із використанням техніки декоративної штуркатури. На очах відвідувачів учні створили триптих «Квіти України». Захват у присутніх викликали вироби з дерева: вази, чаші, блюда, ексклюзивні меблі тощо. Також відбувся майстер-клас з реставрації кашпо для квітів з використанням природних матеріалів.

Феєрверк краси і смаку продемонстрував **Дніпропетровський центр професійної освіти**. Учні та педпрацівники провели майстер-класи з карвінгу, кондитерського мистецтва «Країна солодощів» (розпис пряників та оформлення тістечок), української вишивки, плетіння сучасної коси, декоративно-ужиткового напрямку під гаслом «Свого навчайся та прославляй рідний край і місто, в якому живеш».

Мешканці міста, від малят до літніх людей, цікавилися майстерністю та красою виробів, могли самостійно спробувати свої вміння. Навіть в.о. міського голови Галина Булавка продемонструвала свої творчі здібності у вишиванні гладдю.

Керівники спортивних секцій навчального закладу провели спортивно-розважальну програму для дітей «Спритний і кмітливий».

Дніпропетровський центр професійно-технічної освіти туристичного сервісу презентував навчально-практичні центри «Стиль – V», «Солоха запрошує», «Академія гостинності», «Ельтор», «Глобус». Відбулися майстер-класи з косоплетіння, фейс-арту, боді-арту (художнього розпису на обличчі та тілі), ліплення із солоного тіста.

В рамках виставки «Бібліотеки Дніпропетровщини запрошують на побачення» продемонстровано експозицію центру «Академія сфери обслуговування».

За активної участі ПТНЗ виготовлено найдовший рушник, до створення якого долучилися всі учасники виставки. Вишитий стрічками та прикрашений аплікацією із декоративних квітів, рушник завдовжки 51 метр зафіксовано як рекорд України.

Свято Дніпропетровська відвідали міжнародні делегації з Грузії, Польщі, Словаччини, Чехії, Німеччини.

Мешканці Дніпропетровська відзначили вишуканість, творчість і високий професіональний підхід до професій, яких навчають у навчальному закладі.

Профтехосвіта Дніпропетровщини продемонструвала не лише свої професійні досягнення, а й співпрацю із соціальними партнерами – представниками бізнесу регіону.

І всі гуртом зміцнили думку, що «Дніпропетровськ – краще місто на Дніпрі!»

Світлана ГОЛОВЧЕНКО, методист НМЦ ПТО

Садочки допоможуть школам

1 вересня у трьох школах Новомосковського району відкрили групи дитячих садків. Завдяки цьому 48 маленьких мешканців п'яти сіл зможуть отримати дошкільну освіту.

Малята Хашового, Ягідного, Гнатівки, Герасимівки та Варварівки вже не перший рік не могли навчатися у дитячих садках, адже їх у селах просто не було. Вирішили цю проблему завдяки переобладнанню місцевих шкіл.

У Хашовій, Гнатівській та Ягідненській школах навчається небагато дітей, менше ніж 50 % від кількості, на яку розраховані школи. Утримання таких закладів коштує дуже дорого, і їх могли закрити. Однак поєднання в одному приміщенні дитячого садка і школи допомогло зменшити затрати на утримання і дати закладам нове життя.

У цих закладах освіти проведено ремонт харчоблоків, приміщення обладнані новими меблями, посудом тощо.

За інформацією прес-сектора департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації

Сьогодні у батьків є унікальна можливість вибору – в Україні діють різні дитячі установи, навчально-виховні заклади з численними спеціалізаціями, ліцеї, гімназії тощо, існує система платного приватного навчання і безкоштовного – державного. На перший погляд, це має тішити і заспокоювати, але найчастіше це обертається розгубленістю і зневірою в пропонованих послугах. Особливо важко батькам визначитися з дитячим садочком, адже дошкільне дитинство – найважливіший період становлення особистості, коли формуються перші уявлення дітей про довкілля, суспільство і культуру. Це вік, коли почуття переважають над іншими складовими життя: дитина переживає те, що з нею відбувається; це вік формування основ особистості, становлення вищих соціальних почуттів, до яких належить і почуття патріотизму.

Базою національно-патріотичного виховання є моральне, естетичне, трудове, розумове виховання маленької людини. У процесі узгодження цих різнобічних напрямків народжуються перші паростки національно-патріотичних почуттів. Проведення урочистих святкових заходів, наповнених звичаями та обрядами, назавжди закарбовується в дитячій душі. Прикладом заходу, що допомагає малюкам пізнати і полюбити основи тієї культури, в якій вони зростають, стало свято «Осінного ярмарку» в дитячому садочку № 226 «Щасливе дитинство» (Дніпропетровськ, директор Валентина Петрівна Маган, методист Людмила Петрівна Капуловська).

ОСІННІЙ ЯРМАРОК – СВЯТО ЩАСЛИВОГО ДИТИНСТВА

Творцем цього свята для дітей був весь педагогічний колектив ДНЗ. Важко вирізнити когось із вихователів, адже кожен із них виявив фахову творчість, хвилювався за вдалий виступ своїх вихованців. Натхненниками ярмарку стали музичні керівники Лілія Григорівна Петруша та Наталія Миколаївна Бредун. Їхня емоційність і креативність запалювали вогниці в душах діток і дорослих.

Що саме зробило це свято дивовижною подією? По-перше, це створення предметно-розвиткового середовища з багатьма виробами, характерними для українців, що сприяє долученню дітей до скарбів національної культури, до народного декоративно-ужиткового мистецтва. По-друге, широке використання народного фольклору як багатющого джерела пізнавального і духовно-морального розвитку дітей. Адже відомо, що кращі риси характеру дитини формуються в дошкільному віці, коли вона долучається до світу усної народної творчості. По-третє, різноманітна активна діяльність малят під час свята, для якої потрібні багато рухів, винахідливість, кмітливість, опанування танцювальними ігровими навичками та вміннями.

Свято охопило усю сукупність освітньо-виховних напрямків, які сприяють національно-патріотичному розвитку дітей, з урахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей за основними напрямками – діяльнісним, соціально-особистісним, пізнавально-мовленнєвим і художньо-естетичним. Проте успіху заходу сприяв не лише високий навчально-методичний рівень його організації та прове-

дення, а й атмосфера любові, що об'єднує навколо дітей і вихователів, і батьків. Слід подякувати тим батькам, які зробили великий внесок у підготовку та проведення ярмарку.

Людина не народжується багатою духовно і морально, тому потрібен грамотний зовнішній вплив вихователів, батьків і всього навколишнього середовища. І тільки тоді в дітях прокидається дух пошуку, пізнання. Вони навчаються добра, милосердя, а головне – любові до батьків, вихователів, любові до рідного краю, Батьківщини. Ті враження, які отримують наші діти в дитячому комбінаті № 226 «Щасливе дитинство», знайомлять із традиціями народної культури, залишаються в їхній пам'яті назавжди. А, якщо діти будуть знати і любити культуру свого народу, землю, на якій вони живуть, і людей, які турбуються про них, то й Україна буде жити, розвиватися і процвітати.

Олена РОГОВА, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії освіти ДОШПО

ФІЗИЧНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ

У дошкільному закладі № 348, що на житловому масиві Фрунзенський обласного центру, здійснюється фізкультурно-оздоровча робота спрямована на збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров'я дитини.

Для цього створено належні умови: є фізкультурна зала, спортивний майданчик, ігрові майданчики, «стежинки здоров'я» в кожній віковій групі, медичний кабінет.

Проводяться ранкова гімнастика, гімнастика після денного сну, фізкультурні хвилини, паузи, процедури для загартування.

Для оптимізації рухової діяльності, на додаток до занять з фізичної культури використовуються рухливі ігри, фізкультурні розваги, свята, Дні здоров'я, Тижні здоров'я, індивідуальна робота з дітьми, робота з батьками.

Поряд з традиційними засобами фізичного виховання та оздоровлення в роботі дошкільного закладу використовують й інші, наприклад: авторську методику Миколи Єфименка «Театр фізичного розвитку»; дотиковий масаж Алли Уманської; методики Г. Залигиної, Любомира Бейби.

Позитивно впливають на загальний стан організму інноваційно-оздоровчі технології: фітбол-гімнастика; пальчикова, дихальна і звукова гімнастика; психогімнастика. Наслідком такої системної роботи з фізичного виховання є підтримання та поліпшення здоров'я дітей.

Багато уваги надається формуванню правильної постави, рухових навичок, координації рухів,

просторовому орієнтуванню, фізичному розвитку дітей із раннього віку. Опанування правильною координацією збагачує руховий досвід дітей, необхідний у подальшому житті, а також регулює фізичні процеси організму.

Для цього у фізкультурній залі, на спортивному майданчику, а також у кожному груповому приміщенні створено осередки фізкультурно-оздоровчої активності, де є все необхідне (гімнастичні лави, драбини, м'ячі, обручі, сухі басейни, «стежки здоров'я», різноманітні іграшки, нестандартне обладнання), що сприяє руховій активності дітей, удосконаленню набутих умінь і навичок.

Вирішувати ці завдання допомагає музичний супровід рухів дітей, використання мімічних і пантомічних рухів, організація та проведення нестандартних занять.

Василь Сухомлинський вважав, що: «Турбота про здоров'я – це важлива праця вихователя. Від життєрадісності, бадьорості дітей залежить їхнє духовне життя, світогляд, розумовий розвиток, міцність знань, віра в свої сили». Саме тому робота педагогів та інструктора з фізичного виховання спрямована на підтримання у дитини бадьорого, життєрадісного настрою, профілактику негативних емоцій, гармонійний розвиток, на стимулювання інтересу до рухової діяльності, формування потреби у здоровому способі життя.

Анжеліка БРАНКЕВИЧ, інструктор з фізкультури ДНЗ № 348, Дніпропетровськ

Заняття за методикою М.М. Єфименка «Кумедні звірята».

БІБЛІОТЕКА – МІСЦЕ ПІЗНАННЯ І РАДОСТІ

Літо – найщасливіший і найприсміяніший час і для дорослих, і для дітей. Вже кілька років поспіль обласна бібліотека для молоді ім. М. Светлова дарує радість своїм маленьким читачам: учням молодших класів, які відпочивають у пришкільних літніх таборах.

Цього року під загальною назвою «Літо кличе до бібліотеки» об'єдналися цікаві, змістовні й веселі розваги та зустрічі.

Окрасою літнього відпочинку дітей стали незвичайні інтерактивні виставки-інсталяції, які привертати увагу малечі, спонукали її прочитати представлені книжки – найновіші, найяскравіші видання останніх років. На виставці «Улюблених книжок улюблених героїв» розташувалися найулюбленіші книжки багатьох поколінь дітей: твори А. Барто, К. Чуковського, Р. Кіплінга, А. Ліндгрена, О. Толстого, В. Корольова-Старого, Е. Успенського, О. Крилова та інших. В ролях героїв цих книжок були улюблені іграшки юних читачів: усміхалася з полиці Пеппідівганчочка, грав на гармошці крокодил Гена, йому підспівував Чебурашка, підморгував перехожим Вінні Пух зі своїми друзями П'ятчком та Віслючком Іа, Черепаха та Левенятко співали своїх веселу пісеньку, Мальвіна чекала на свого друга Буратіно, кіт Василь полював на мишей, походжали полицею герої Р. Кіплінга та ще чимало інших.

художні книжки про морські пригоди та подорожі, серед яких – повість О. Гріна «Пурпурові вітрила» російською і українською мовами. Саме вона надихнула на створення цієї виставки, родзинкою якої став корабель «Секрет», готовий будь-якої миті знятися з якоря, щоб разом зі своїми героя-

ми – капітаном Греєм та його коханою Ассоль – відплисти до щасливих країв. На виставці були й біноклі, декоративні валізки, глобус, піратські капелюх і кинджал, і навіть пляшка, в якій закоркована карта морських мандрів.

Не лише виставки кликали малювати до нашої бібліотеки. Організаторам літнього відпочинку дітей бібліотека запропонувала безліч цікавих за тематикою та формою заходів, що покликані впливати на розум і душу дитини. Серед них – пізнавальна гра за статтями «Конвенції ООН про права дитини», школа громадянина «Конституція держави у моєму житті», година пам'яті «Діти, які стали дорослими на війні», фольк-мандрівка «На рушнику калина» та інші.

Читальний зал бібліотеки представив дітям три творчі роботи.

Мультимедійна лірично-казкова подорож до 85-річчя від дня народження Всеволода Нестайка «З його книжками до нас приходять щастя» перевершила усі наші сподівання: учні не лише, як з'ясувалося, знають письменника. Вони читали його книжки, зокрема «Дивовижні пригоди у лісовій школі», якій наступного року виповнюється 30 років. Відкриттям

для юних читачів стала інформація про те, що наш український дитячий письменник занесений до Почесного списку Г.Х. Андерсена за найкращий твір для дітей усього світу «Тореадори з Васюківки». Учні із задоволенням переглянули музичний фільм «При-

годи у лісовій школі», де всі ролі виконують їхні однолітки.

Привабила дітей і велика інтерактивна мандрівка світом котів «Україні Мурляндії», яку супроводжували ігри, пісеньки, загадки, забавки, мультфільми. Найбільше сподобався дітям український мультфільм «Жив собі чорний кіт». Розповідь про домашніх улюбленців пролунала українською, російською та англійською мовами. Малеча із задоволенням читала гуртом знаменитого «Кота Василя», якого створив придніпровський поет О. Крилов. До речі, сподобався й український переклад цього вірша.

Про історію ляльки від давнини і до сьогодення вихованці літніх таборів дізналися, переглянувши мультимедійну біографію іграшки «Лялька – найперша іграшка в житті дитини». Була цікава інформація і для хлопчиків. Як з'ясувалося, предствники чоловічої статі теж грають у ляльок (згадаймо хоча б знаменитих олов'яних солдатиків, за допомогою яких досвідчені генерали XIX століття моделювали майбутні битви). А родзинкою цієї зустрічі з дітьми стала виставка ляльок, яку створи-

ли студентки Дніпропетровського коледжу технологій та дизайну.

Вихователі та учні СЗШ № 6 щороку напередодні дня народження О.С. Пушкіна замовляють казковий калейдоскоп «Веселе імя – Пушкін», адже ім'я великого поета пов'язане і з нашим містом. Діти із задоволенням мандрували Пушкінськими місцями: побачили пам'ятник Пушкіну на проспекті Пушкіна, музей «Літературне Придніпров'я» (де колись була канцелярія генерала Інзова), Мандриківський причал, події на якому надихнули поета на створення поеми «Брати-розбітники». Але найбільше сподобалося читання уривку про білочку із «Казки про царя Салтана» українською та англійською мовами. Діти відповіли на запитання вікторини за казками Олександра Пушкіна. А красиве відео і пісенька «Казки дитинства» завершили змістовну і цікаву подорож у світ Пушкінських казок.

Як завжди з успіхом відбувається мультимедійна подорож «Мій край – життя мого любов», завдяки якій учні дізнаються про видат-

них людей Придніпров'я, відомих письменників, знайомляться з дивовижною і неповторною природою Дніпропетровщини, а також з книжками, в яких можна прочитати про все це.

Для дітей із літніх шкільних таборів також були проведені культурно-масові заходи, що заохочували вивчати англійську мову, – мультимедійний феєрверк «Весела англійська». Ознайомившись з англійською літературою та іншими ресурсами, юні відвідувачі із задоволенням занурилися у світ англійської мови: слухали вірші, дивилися англійські відеоролики та навчальний мультфільм «Muzzy in Gondoland», взяли участь у інтерактивній бесіді-грі з використанням англійських слів, м'яких іграшок і англійських віршів.

Працівники відділу абонементу бібліотеки провели віртуальну подорож-гру «Цікавинки рідного міста», під час якої школярі «побували» в цікавих і таємничих куточках обласного центру. Якщо ці місця були їм знайомі, вони самі розповідали про їхню історію і

отримували приз. Якщо ні – бібліотекар інформувала, чим цікаві для сучасного мешканця Дніпропетровська ці споруди, парки тощо.

Яскравою і незабутньою для вихованців літнього табору стала фольк-мандрівка «На рушнику калина», до якої діти ретельно підготувалися. Дівчатка одягли красиві національні костюми:

вишиванки червоної візерунком, а віночки з квіточками та яскравими стрічками вигравали усіма кольорами веселки. Із захопленням ми поринули у світ легенд про нашу улюблену калину, яку з давніх-давен шанують українці. Подорожуючи стежками фольклору, ми зупинилися, щоб поговорити про хліб і пошану до нього, рушник і його роль у житті нашого народу. Ще одну

зупинку нашої мандрівки було присвячено петриківському розпису. Коли споглядаєш зображення птахів у червоних гронах калини, у душі прокидається бажання творити таку красу власноруч.

Завершилася мандрівка подарунком для дітей та подарунком для працівників бібліотеки – пісню про Україну.

Цього року бібліотека провела рекордну кількість заходів – 60! – для вихованців 32 літніх пришкільних таборів міста. Їх відвідало 2496 дітей. Найбільшою нагородою для всіх нас стало спілкування з дітьми, їхні допитливі та небайдужі оченята, які світилися щирим інтересом. А іще – нас пізнають на вулиці і вітаються!

Тож завітайте до нас у бібліотеку – і ви станете учасниками справжнього свята: свята пізнання і радості!

Валентина БІЛЯВСЬКА,
головний бібліотекар
обласної бібліотеки для молоді
ім. М. Светлова

На базі Дніпропетровської обласної бібліотеки для молоді ім. М. Светлова відзначили переможців обласного літературного конкурсу

«ГЕРОЇ МОЄЇ ВІТЧИЗНИ-2015»

Поряд із творами, присвяченими 70-й річниці Перемоги над нацизмом у Європі, були представлені роботи, які засобами художнього слова відтворюють піднесення українського патріотизму під час Революції Гідності, реакцію сучасної молоді на анексію Криму та героїзм військовиків, які захищають нашу землю на Сході країни.

У номінації «Поезія» серед учасників віком від 15 до 21 року І місце виборола Ірина Постоль-

ник, учениця Лозуватської СЗШ № 1 ім. Т.Г. Шевченка Криворізького району, III – Софія Галко, учениця школи № 12 Марганця. Серед учасників віком від 22 до 35 років у цій же номінації І місце здобула Оксана Крижановська, викладач історії ПТУ № 71 смт Щорськ.

У номінації «Проза» II місце посіла Руслана Кімаковська,

учениця Дерезуватської СЗШ Синельниківського району.

Заохочувальні нагороди отримали: Таїсія Бережна, учениця НВК СЗШ № 1 смт Покровське – за реалістичне змалювання художнього образу захисника рідної землі; Валерія Павлюк, учениця СЗШ № 2 Орджонікідзе – за доречне використання недослідженого

фольклору остарбайтерів; Руслана Рябко, студентка ДНУ ім. О. Гончара, яка мешкає в с. Зайцеве Синельниківського району, – за достовірне висвітлення подій Другої світової війни засобами художньої прози; учні Томаківського району: Сергій Лимар (СЗШ № 2 с. Покровка) – за піднесення образів героїв сучасності, Дар'я

Медведєва (СЗШ с. Зоря) – за ліризм громадянської поезії, Лілія Хрипка (СЗШ № 1 смт Томаківка), наймолодша учасниця конкурсу, – за збереження родинної пам'яті, а також Тетяна Белевцева, майстер виробничого навчання ДПТНЗ «Томаківський професійний аграрний ліцей» – за філософське осмислення суті війни та миру.

Наталія ДЕВ'ЯТКО,
член журі конкурсу

Разом до майбуття

У Парламенті дітей та учнівської молоді Дніпропетровська багато років тому була ініційована акція «Разом до майбуття», яку шкільні депутати присвятили пошуку і розвитку сучасних форм співпраці органів учнівського самоврядування, представників законодавчої та виконавчої влади, дитячих і молодіжних громадських організацій, Дніпропетровської молодіжної ради при Міському голові, студентських рад ВНЗ міста, Молодіжного центру Дніпропетровщини в рамках втілення соціально-ділового партнерства. Метою цього пошуку є не тільки привернення уваги міської громади до вирішення проблемних питань молодого покоління, не тільки підтримка учнівського самоврядування, але й створення нових форматів співпраці представників різних вікових категорій, національних меншин, етнічних груп, професій, релігійних конфесій, соціокультурних компетенцій.

Про це говорили і учасники Обласної науково-практичної конференції «**Оновлення системи управління в умовах реформування вітчизняної освіти**», що відбулася у Дніпропетровському інституті післядипломної педагогічної освіти. Вчені та керівники навчальних закладів обмінялися думками про ресурси і час, алгоритми та інструменти, що, на їхню думку, мають бути залучені до процесу оновлення системи управління; роз'яснювали відмінності між управлінням і керуванням, компетентністю та компетенцією, розкривали сутність якості освіти та особливості освітнього менеджменту і кадрової політики та участі громади в освітньому процесі, ознайомилися з методикою оптимізації малокомплектних шкіл. Перелік питань, які обговорювали учасники пленарного засідання та секційних груп, був величезний. Аргументованість, переконливість, експресія учасників спілкування підкреслювали одночасно впевненість і стурбованість, бажання бути почутим і риторичні питання «Що робити? Як робити? З ким робити?».

Порозумілися на тому, що настав час пошуку нових спільних проєктів і технологій спільної роботи науковців і практиків, професіоналів і громадськості у системі управління.

Лише гуртом, діючи за правилом: не випереджаючи, не здоганюючи, а рухаючись в єдиному ритмі часу, можливо створити міцний фундамент сьогодення, спираючись на який, отримати можливість – прийти разом до майбуття.

«ЛІДЕР. СУЧАСНІСТЬ. ЄВРОПА»

Під такою назвою в Парламенті дітей та учнівської молоді Дніпропетровська відбулося свято, на яке були запрошені лідери учнівського самоврядування, вчителі, батьки, представники студентських рад ВНЗ міста, Молодіжного центру Дніпропетровщини, Палацу студентів ДНУ ім. О. Гончара, дитячої студії телебачення «Вместе».

Демократичне спілкування, яскраві пісні, зворушливі вірші іноземними мовами створювали європейську атмосферу і нагадували про подорожі разом із батьками та вчителями до Ейфелевої вежі, Біг-Бена, замку Дракули, Колізею та Європарламенту.

Сучасний світ – це відкритий світ. Це світ «Євробачення» і «Формули-1», чемпіонатів світу зі спорту і світових кінопрем'єр, міжнародних бісенале і тижнів високої моди, наукових симпозиумів і предметних олімпіад, карнавалів, квестів, флешмобів, подорожей автостопом, шопінгтурів, посткросингів, авторалі, арт- і м'юзикфестів, стрітворкауту, модульної системи освіти і лідерських таборів. Сучасний світ – це численна українська діаспора у понад 20 країнах світу.

Ми багато говоримо про євроінтеграцію, хоча вже давно інтегровані у європейський простір. Так, в нашому місті вчать-

ся і працюють представники 37 національностей з країн Європи та світу.

Сучасний світ – це світ комунікацій, культур, традицій, світоглядів, це світ стратегій, технологій і дипломатії.

Сучасний світ – це світ нової генерації лідерів, від яких залежить рівень розвитку нашої цивілізації.

Сучасний світ – це шкільна і студентська молодь, яка вперена, що працює разом з дорослими заради майбутнього.

Оксана САЛНИКОВА, методист МПДЮ, керівник Парламенту дітей та учнівської молоді Дніпропетровська

= МИ

Дев'ятий благодійний фестиваль «МАМА + Я», що відбувся у Дніпропетровську 8 вересня в креатив-клубі «Бартоломео», зібрав майже три тисячі дітей, які за різних обставин залишилися без батьківського піклування. Волонтери, які вирішували всі організаційні питання, прагнули привернути увагу містян до проблеми сирітства.

Парламент дітей та учнівської молоді міста спільно з батьківською громадськістю одночасно вирішили взяти участь у волонтерській програмі, щоб допомогти організаторам створити для маленьких українців простір свята, добра і любові.

КЗО «Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді» до 70-річниці Перемоги над нацизмом у Європі, Дня пам'яті та примирення та 70-річниці завершення Другої світової війни провів обласний еколого-краєзнавчий табір-експедицію

«ПРИРОДНА СКАРБНИЦЯ ПРИДНІПРОВ'Я»

Учасники заходу – 12 вихованців позашкільних еколого-натуралістичних навчальних закладів, переможці обласних, всеукраїнських профільних масових заходів, учні обласної заочної хіміко-біологічної школи з Дніпродзержинська, Жовтих Вод, Нікополя та Павлограда.

Вони ознайомилися з організацією навчально-виховного процесу в ОЕНЦДУМ, Дитячому екологічному центрі Дніпродзержинська, Жовтневому навчально-реабілітаційному центрі з поглиб-

леним професійно-трудоим навчанням Софіївського району, Будинку творчості дітей та юнацтва Орджонікідзе, Нікопольському міському еколого-натуралістичному центрі і побували в закладах освіти Нікополя та Нікопольського, Апостолівського, Петриківського районів.

У навчальних установах юннати прослухали лекції про необхідність збереження біорізноманіття: фауни безхребетних, хребетних і холоднокровних тварин (риби, амфібії, рептилії) Дніпропетровщини; про особливості визначення та класифікації зібраного матері-

алу в лабораторних умовах і виготовлення власних колекцій.

Проводилися практиками на природі. У Софіївському районі учні ознайомилися з особливостями збору наукового матеріалу в польових умовах, вивчали представників орнітофауни водопілля річки Кам'янки та цілинного степу.

Біля сіл Братське та Запорізьке (найстаріше село району, засноване 1759 року) є інформаційний знак «Виток р. Кам'янка». Вадим Вадимович Качан, начальник відділу водних ресурсів Софіївського району, розповів про гідрологічний режим річки. Лідія Миколаївна Демченко, голова сільської ради с. Запорізьке провела екскурсію річкою, під час якої педагогічні працівники Запорізької школи та НМЕНЦ, а також аспіранти кафедри зоології та екології факультету біології, екології та медицини ДНУ ім. О. Гончара С.С. Назимов та П.А. Кобеза проводили практиками з вивчення флористичного та фауністичного різноманіття водопілля річки.

В Апостолівському районі біля с. Усть-Кам'янка відбувся ботанічний практикум з вивчення фіторізноманіття у природних умовах – фонових видів комах основних екосистем річки Кам'янка і тих, що занесені до Червоної книги; біля с. Токівське вивчали унікальну петрофілну флору каньйону р. Кам'янка. Віктор Васильович Бригадиренко, кандидат біоло-

гічних наук, доцент кафедри зоології та екології ДНУ ім. О. Гончара, відповідальний за зоолого-екологічний напрямок, ознайомив юннатів з історією виникнення ландшафтів і біологічними особливостями представників флори і фауни досліджуваних ділянок.

Незабутні враження дітям подарувала екскурсія до пам'ятки природи «Водоспад на річці Кам'янка». Цей єдиний на Дніпропетровщині водоспад вважають наймальовничішим, найпривабливішим об'єктом природної спадщини нашого краю. Водоспад із 6 метрів заввишки розташований на степовій малій річці біля Токівського гранітного кар'єру. Він утворився там, де з берегів виступає червоної граніт.

Юні дослідники побували в музеях і музейних комплексах: біля монумента Слави, в діорамі «Битва за Дніпро» у Дніпропетровську, на алеї героїв-інтернаціоналістів в Орджонікідзе, на могилі Івана Сірка, кошового отамана Запорозької Січі й усього Війська Запорозького Низового у с. Капулівка та в історичному музеї ім. Петра Калнишевського в с. Покровське Нікопольського району, в Нікопольському краєзнавчому музеї.

Побували на оглядовій екскурсії в розарії публічного акціонерного товариства «Дніпрозот» та на гідроелектростанції Дніпродзержинська, в районі акліматизації бобрів у с. Куліші та на конфермі в с. Слизавівка Петриківського району.

Експедицію завершили на базі Нікопольського міського еколого-натуралістичного центру (директор Юрій Юрійович Третьяков). У закладі діє еколого-ботанічний музей, в якому майже 400 унікальних природних експонатів: гербарії рослин, колекції комах, молюсків, морських тварин, птахів і ссавців нашої країни.

Таким чином відбулася апробація маршруту для проведення спільної експедиції з Полтавським обласним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді.

Набуті знання та практичні навички стануть у пригоді юннатам і педагогам у проведенні науково-дослідницької роботи, природоохоронної діяльності, сприятимуть формуванню цілісного екологічного світобачення, активної громадянської позиції, відчуття національної гідності та патріотизму, любові до рідної країни – України.

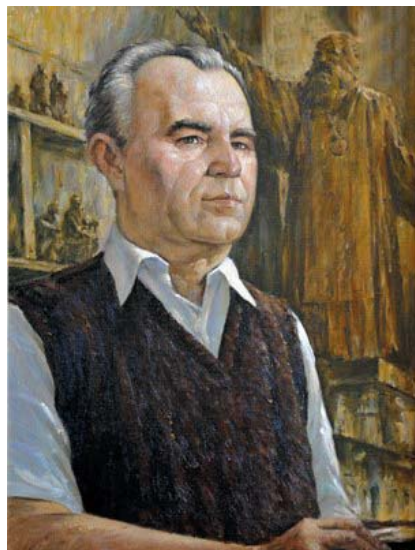
Денис ГРИГОР'ЄВ, завідувач відділу біології та екології КЗО «ОЕНЦДУМ»;
Тетяна КОНДРАТЬЄВА,
методист, начальник експедиції

• НАШОГО ЦВІТУ – ПО ВСЬОМУ СВІТУ

Петро КАПШУЧЕНКО

Петро Савич КАПШУЧЕНКО народився 100 років тому (27.09.1915, с. Сухачівка Катеринославського повіту Катеринославської губернії, тепер у межах Дніпропетровська – 17.11.2006, м. Філадельфія, штат Пенсільванія, США). Видатний скульптор, графік, декоратор.

Народився в селянській сім'ї. Навчався на скульптурному відділі п'ятирічного художнього училища в Дніпропетровську в класі професора Миколи Погрібняка. Одночасно працював декоратором у міських театрах. В училищі товаришував із Василем Бородасем. 1939 року завершує навчання.

На початку 1941 р. працює в Тернопільському театрі. У 1943 р., під час нацистської окупації України, вивезений разом із дружиною на примусові роботи до Німеччини, де працював у сільському господарстві. В 1945-1949 роках у таборі переміщених осіб в Ре'енсбурзі (Баварія) як фахівець допомагав декорувати мистецькі заходи, що проводились у таборі та підносили дух українців на чужині, працював як сценарист у постановці аматорських театральних вистав. Оформлював обкладинки до місцевих українських видань: книжок Адріана Кашенка, Михайла Старицького та інших. Як член української спілки образотворчого мистецтва брав участь у виставках 1947 і 1948 років. Одна з найвідоміших скульптурних робіт того часу – «Непогора» (1947).

Уже після двох років життя на чужині заявив про себе виставкою в Ре'енсбурзі, яка засвідчила сформоване мистецько-творче обличчя автора. А потім – **сотні виставок робіт із кераміки, різнобарвної глини, дерева, бронзи** – в США та Європі.

Від 1949 до 1963 року жив у Аргентині. В Буенос-Айресі працював вантажником, модельником на фабриці кришталю. Вдосконалюючи техніку малої камерної пластики, створив оригінальні скульптурні композиції з теракоти й кераміки та був вшанований нагородами. Щоправда, всі скульптури, зроблені в Аргентині та Філадельфії, Капшученко підписував псевдонімом Педро Енко (ісп. Pedro Enko).

У травні 1961 року за мистецькі досягнення та «благородну допомогу у піднесенні аргентинської культури» обраний почесним членом Вільного гуманітарного університету (ісп. Universidad Libre de Humanidades) у Буенос-Айресі, а також запрошений викладати різьблення.

1963 р. виїхав до США, де викладав курс скульптури і кераміки в художній студії у Філадельфії, був членом контрольної комісії управи Об'єднання митців-українців в Америці; якийсь час жив у м. Лоренсвілл.

У 1970-1975 роках, долаючи чимало технічних труднощів, митець зосередився на процесі створення скульптурних композицій з порцеляни. Серед понад 50 вишуканих фігурок – «Подарунок», «Мелодія», «Перепочинок», «В далеку дорогу» та інші. В колекції Петра Капшученка залишилось багато власних робіт з порцеляни, з якою в останні декілька десятиліть життя він не працював через складність процесу. Скульптури з колекції не продавались.

1983 року був відзначений почесною грамотою Української Могиланьско-Мазепинської Академії Наук (УМ-МАН) у Філадельфії.

Після 1991 р. неодноразово відвідував Україну, репрезентував свої роботи у Києві та Дніпропетровську.

У липні 2002 року Всесвітня служба радіомовлення України присвятила Петру Капшученку дві одногодні програми. З життям і творчістю скульптора слухачів ознайомили професори Дмитро Степовик та Ірина Блюміна, доктор Олександр Федорук.

17 серпня 2006 року нагороджений Орденом «За заслуги» III ст. за вагомий особистий внесок у зміцнення міжнародного авторитету України, популяризацію історичних і сучасних надбань українського народу, активну участь у житті закордонної української громади.

Закінчився земний шлях митця 17 листопада 2006 року. Поховано Петра Капшученка 25 листопада на українському цвинтарі св. Андрія Первозваного в Саут-Баунд-Бруці (Нью-Джерсі).

Серед понад семи тисяч його скульптурних творів найвідомішими є: **проекти пам'ятників** митрополитові Василю (Липківському) (відкритий і освячений 23 жовтня 1983 року) та Великій княгині київській Ользі (відкритий і освячений 16 серпня 1987 року) в українському церковно-меморіальному комплексі св. Андрія Первозваного в Саут-Баунд-Бруці, а також **скульптурні портрети** Івана Мазепи та Тараса Шевченка; численні **мініатюрні скульптури з теракоти, бронзи, порцеляни, дерева на теми козацького** («Давніми шляхами», «З походу», «Степовики», «Побратими», «Несхитний», «Тарас Бульба», «Або волю здобути, або вдома не бути») **та народного побуту** («До бабусі по науку»,

«Темниці двох», «Замріяні», «Подружилися», «Чари сопілки»); **образи простих людей**: козаки, бандуристи, гуцули, рільники, рибалки («Сопілкар», «Свистун», «Козак-хвалько», «Гультай», «Рибалки-хвастуни», «Гуцул з файкою», «Збитки», «Вишивальниці», «Бандуристка», «Гончар», «Побратими-прапороносці» та інші), а над усе –

вершники та коні в русі («Далекий перехід», «Козак на коні», «Вершник» та інші). Також багато скульптурних мініатюр **присвячено Голодомору 1932-1933 років** в Україні («Колосків шукачі», «Незабутні роки», «Забрали все», «Голодом змучені», «За хлібом», «У невідоме», «У розпачі», «Гнані», «Про що тирса шелестіла» та інші). **Про життя в Аргентині** – роботи «Гірські мотиви Аргентини», «В степах Аргентини», «Музикант», «Продавець риби», «Гаучо», «Гаучо смакують мату» та інші.

Про Петра Капшученка в Україні знали небагато, адже майстер покинув рідну Дніпропетровщину під час війни. Приїхати на Батьківщину він зміг лише у 1990-х. Саме тоді скульптор подарував свої роботи багатьом музеям нашої держави. Постійно перебуваючи у вирі мистецького життя Філадельфії, Капшученко весь час звертався до українських мотивів та символів. У дослідженні академіка Олександра Федорука про життєвий і творчий шлях Капшученка, яке побачило світ 2004-го, наведено уривок із матеріалу нью-йоркської газети «Парк Іст»: «Можна ствердити, що цей талановитий митець є роздумуючий і людяно чутливий. Може, не його власне життя мало на нього вплив, бо ж він людина гумору й гуманності, а не огірчення й ненависті. Є стільки характеру в постанях рибалок і селянської жінки, що здається – вони ось-ось промовлять; скрипаль, що аж похилився, виконуючи мелодію; одна мати з дитям на руках, коли друге притулилось до її спідниці...».

«Тон відносин у творах Капшученка витримує дистанцію довіри, – пише Федорук. – Герої його мініатюр готові до порозуміння, їхні почуття призначені для виявлення того моменту стану, який пасує ситуації, точне ро-

зуміння його фіксує факт присутності тієї психологічної хвилини, миті часу, що обернеться для людини настроєм, дотриманням емоційної мелодики. Герої його мініатюр – нерідко діти, підлітки, просто типажі з народу, їхній зовнішній світ осяяний усмішкою, а очі сповнені життєлюбства. Це особливо помітно в скульптурах «З книжкою», «Лісоруб», «Іхне приятелювання», «Стецько».

Світ Петра Капшученка – світ кожної людини, адже у своїх роботах він зображував життя багатьох народів і країн, а лінія людських емоцій завжди ставала для нього провідною.

Його твори – невеликих розмірів, кожна постать має свій виразний характер, своє обличчя, являє собою певний людський тип.

«Загалом П. Капшученко досягає художньої виразності трактованих образів завдяки творчому осмисленню й утіленню в глині семантики пози, жесту, нахилу голови, по руху тіла, що створює цілісне бачення історії людської долі, особистих якостей, проблем, переживань, емоцій, мрій...» («Мистецтвознавство», № 17-18, 2009-2010 рр.).

Близький друг митця, представник української діаспори у Сполучених Штатах Америки, голова Фонду ім. учнів бувшої Рівненської гімназії у Філадельфії Олександр Михалюк є автором фоторепродукцій скульптур, що вміщено у дослідженні Федорука.

Свої твори Петро Капшученко подарував багатьом українським музеям. Серед них: Національний музей Тараса Шевченка в Києві, Шевченківський національний заповідник у Каневі, Національний художній музей України, Національний музей літератури України, Дніпропетровський художній музей, Дніпропетровський історичний музей імені Дмитра Яворницького, Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України та ін.

2005 року Музею гетьманства в Києві скульптор передав бронзове погруддя Івана Мазепи, яке він створив у дарунок киянам.

2012 року колекція скульптора з'явилась у Музеї історії Національного університету «Острозька академія». Перші скульптури для колекції передала українська громадська діячка, друг університету Бронислава Скорупська. Справу поповнення колекції підтримала українська родина з Америки – Олександр Михалюк, який був добрим другом скульптора, та Раїса Масвська. «Петро Капшученко – це неординарна особистість в українському мистецтві, – зазначила керівник цього музею Анастасія Хеленюк. – Важливо, що Україна рано чи пізно відкриває для себе своїх митців».

Родина: дружина Зоя Авраменко-Капшученко, інженер-хімік, донька Людмила Капшученко-Шмітт, доктор філософії, професор, педагог.

«Моє Придніпров'я»

Свої твори Петро Капшученко подарував багатьом українським музеям. Серед них: Національний музей Тараса Шевченка в Києві, Шевченківський національний заповідник у Каневі, Національний художній музей України, Національний музей літератури України, Дніпропетровський художній музей, Дніпропетровський історичний музей імені Дмитра Яворницького, Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України та ін.

«Запорожець» та «Благословення». З колекції Острозької академії.

ЗАСНОВНИК ОБЛАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО» — ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

Редакційна колегія: В.М. ВАСИЛИНЕНКО, М.Г. ВАТКОВСЬКА, В.Г. ДОЛГОПОЛІЙ, М.І. РОМАНЕНКО, В.Г. СЕРЕДНЯ

Головний редактор З.В. МАРЧИШИНА
Заступник редактора Є.А. ШУЛЬГА
Фотографи Г.Г. та А.Г. КРЮЧЕНКИ.
Дизайн і верстка Н.О. АНТОНЕНКО

САЙТ ОБЛАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ГАЗЕТИ «ДЖЕРЕЛО»: gdjerele.jimdo.com

Свідчення про реєстрацію ДП № 66 від 13.12.1993.

Формат А 3.

Обсяг 0,8 ум. др. арк.

Адреса редакції: 49006, Дніпропетровськ, вул. Свердлова, 70, к. 216. Телефон/факс: 732-47-61, 732-48-48.

E-mail: GDjerele@yandex.ru